

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, kedd 1910. április 26

94. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 5 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Züllés.

Korunk gyermekei nagyon betegek. Nyugtalan szívük vágyódik a boldogság után s fenéges vágyukat a föld nem tudja kielégíteni. Unalom és fáradtság ül a szívek mélyén s ez megérleli őket lassan a kétségbeesésre, az öngyilkosságra. Nem az élet rövid, hanem az emberek követnek el mindent, hogy megrövidítsék. Ezért szaporodik a téboly, s az öngyilkosság mindig gyakoribb lesz.

Mint hogy szívük nemesebb ösztönét nem elégték ki a vallással: innen az a gyötrő, epesztő szomjuság. Ott keresik a boldogságot, ahol az nincs. Ezért érik őket folytonosan újabb és újabb csalódások, amelyek tönkre teszik testi egészségüket és lelki nyugalmukat. A nyugtalanság pedig csak fokozza érzékenységüket. Ezért keresik folyton az izgalmakat, hogy folyton lázban égve, egy-egy pillanatra feledhessenek.

A társadalmi légkör romlott, mert az igazi hit szellemét kiszorította onnan az anyagi érdek kultusza. A lélek helyébe lépett a test, a szellem helyébe a pénz, az aranyborjú imádása. Egy mérgező anyag van beolítva a társadalom organizmusába. Ennek fekélyei ülnek a társadalom testén.

A boldogság nem a külső viszonyokban, hanem a szívünknek benső nyugalomában rejlik. Ez a nyugalom az igazi boldogság termőföldje s ez a lélek állandó békéjében áll, amelynél nagyobb kincse halandó embereknek nem lehet.

Világok hatalmas urai lehetünk, fenéig üríthetjük az örömeik poharát, s fényűzés ragyogása emelheti életünket, de ha fel nem találjuk lelkünk tisztaságában azt az összhangot, amit csak nyugodt lelkiismeret adhat meg: nyomorultabbak leszünk annál a földönfutó koldusnál, aki fáradt fejét nyugodtan hajthatja le pihenésre.

Viszont a lélek békéje kiengesztel az élet nehéz küzdelmeivel s még a szenvedéseket is megédesíti.

Ez a nyugalom, ez a béke hiányzik a mi korunk közszelleméből. Az emberiség szenved és boldogtalan, mert a tisztá hit szellemét egy ellenkező befolyás észrevétlenül kiszorította a társadalom gondolkodásából és életéből. Mi pedig sem okulni, sem föleszmélni nem akarunk.

Napjainkban az egyének, mint a tömegek részben a nyomor, részben az izgatás álmoképei miatt helyükből kimozdulva, nem találják meg a nehézkedési pontjukat, hol meg állva, megnyugodva üdvös szolgálatot tehetnek s így megindult a csendes felszín alatt a küzdelem minden téren, minden rétegen, a mely már a csontig, a velőig hat.

Az elégedetlenség mindenfelé nőttön-nő. Mindenfelől új állapotok felé törnek a népek.

Nagy átalakulás küszöbén állunk, melyet romboló küzdelmek indítanak, és százazrekéek áldozatul dobásával akarnak befejezni.

Azt saját szemünkkel látjuk hogy a régi rend bomlásnak indul s ami helyébe ígérkezik arra rettegéssel gondolhatunk.

Forrása ezen állapotoknak az, hogy a már régen felkeltett ujtási vágyak, mely izgatottságban tartja az államokat, előbb-utóbb szükségképpen oda kellett vezetnie, hogy ezen ujtási törekvések a politikai terről a rokon nemzetgazdasági tere tereltesse. S valóban az ipar új vívmányai, annak új irányában való rohamos haladása, a munkások és munkaadóknak ennek következtében megváltozott viszonya, a gazdaságnak egyesek kezébe való felhalmozása s ezzel szemben a többségnek nagy mértékben való elszegényedése, másrészt a munkásoknak fokozódó igénye és önbizalma, valamint szorosabb szövetkezése a társadalmat két részre osztotta.

A hatalmas és befolyásos gazdag osztályt látjuk a vagyontalan nagy tömeggel szemben, amely elégedetlen, elkésereedett és zavargásra kész.

Igaz, hogy mióta emberek élnek a földön mindig meg volt a kiáltó ellentét a dusszadagság és a teljes nyomor között és mindenkör meg is fog maradni: de nem is ez az egyedüli okozója a bajoknak. Hanem az, hogy ma oly törekvések mutatkoznak, amelyek a két osztályt egymás ellenségévé akarják tenni. Annak pedig, hogy ily törekvések érvényesülhetnek, oka nem más, mint a hit-életnek, az erkölcsöknek mind a gazdag, mind a szegény osztályban való haoyatása és ennek nyomán az erkölcsök züllése.

Horvátok egy magyar halásztársaság ellen.

Ilyen címmel annak idején részletesen megírtuk, hogy a Susákon és környékén lakó horvát halászok éjjeli támadást rendeztek Weiss Hermann és Antak susáki halászok ellen. A veszedelmes helyzetbe került halászok, mint ismeretes, csak úgy tudtak megmenekülni, hogy a fiumei rév hivatal egy gőzöst, további a susáki csendőrséget küldte segítségükre. A támadás ügyében vizsgálatot indított egy a fiumei rév hivatal, mint a susáki rendőrhivatal is, sőt most már beleavatkozott a zágrábi országos kormány is. Tegnap ugyanis Susákra érkezett Zuzulics kormánytanácsos, a zágrábi országos kormány kiküldöttje, aki Weiss és Antak halászati engedélyét, továbbá a legutóbbi időben mngalakult costrenai és podvesicai halászlársaságok halászati engedélyét felfüggesztette. A felfüggesztés mindaddig tart, amíg csak a zágrábi kormány a susáki halászati jog kérdésében véglegesen nem dönt. A kormánykiküldött egyuttal utasította a susáki rendőrséget, hogy amennyiben a három halásztársaság a tilalom ellenére halászna, arról sürgősen részletes jelentést tegyen.

A zágrábi kormány erélyes intézkedésének érdekes előzménye van s mint értesülünk, a kiélezett helyzetet a susáki kerületi hatóság tévedése idézte elő. Weiss és Antak ugyanis az 1884 évi tengeri halászatra vonatkozó magyar miniszteri rendelet második szakasza, illetve az 1835. évi május hatodik halászati szabályzat első pontja alapján minden engedély nélkül halászhat a magyar-horvát tengerparton a parttól egy tengeri mérföldnyi vízterületen, mint-hogy ehhez minden tengerpartlakónak joga van. Weiss és Antak azonban a susáki kerületi hatóság 4965—1908 számú határozatával engedélyt szereztek, hogy Susákon túl is halászhasanak. Időközben azonban kiderült, hogy a susáki kerületi hatóság olyan jogot engedélyezett, amely felett nem rendelkezhetik. A benyújtott panasz folytán a susáki kerületi hatóság ogulni felettes hatósága meg is semmisítette ezt az engedélyt s kimondotta, hogy Susák tulsó oldalán a halászati jogot Buccari város engedélyezheti, minthogy azon a területen a halászati jogot Mária Terézia Buccari városának (imovna obcina obstojalog bakarskog municipija) adományozta. Buccari városa viszont a halászati jogot egy Turina nevű vállalkozónak adta bérbe, aki azért nagyobb bérösszeget fizet évenként, amelyet Buccari város az exmunicipium tagjai között oszt szét.

Weiss és Antaknak tehát a buccarii halászati jog bérlőjével kellett volna megállapodni. Ez azonban nem történt meg s így következett be a mult vasárnap az a vad támadás. Turina viszont Weiss és Antakot hatezer koronás kártérítési összegért akarja perelni s azonkívül különféle büntügyi per is megindult. Így keletkezett az éjjeli támadásból nagy és kényes országos kérdés. A fiumei rév hivatal ugyanis Weiss és Antak érdekeit védi, a horvátok viszont a maguk igazságát hirdetik. Az ütköző pontot azonban Mária Teréziának előbb említett donációs levele képezi. Bármelyik részén legyen is az igazság, egy tagadhatatlan. Weissék mintegy harmincezer koronát fektettek bele halásztelepükbe s most az üzem szünetel s kénytelenek lesznek mintegy negyven főnyi alkalmazottaikat elbocsátani. Reméljük azonban, hogy a felek mégis találjanak egy olyan modus vivendit, amely lehetővé fogja tenni, hogy Weissék se károsodjanak egy hatóság törvény nem tudása miatt.

UJDONSÁGOK.

— Adótárgyalás. Szabó Károly, a pénzügyminiszter osztálytanácsosa tegnap Fiuméba érkezett, hogy az 1898. évben folytatott tárgyalások alapján a város adózási határait megállapítsa. A ministerium kiküldöttje ma délben hosszabb hivatalos látogatást tett Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettesnél Weinhardt Gusztáv királyi tanácsos, pénzügyigazgató kíséretében. Az adótárgyalás ügyében rövid értekezlet is volt, a kormányzó-helyettesnél s a tanácskozásba később belevonták Manasteriotti Heliodor dr. osztálytanácsost, a kormányzóság pénzügyi előadóját is. A várossal folytatandó tárgyalásoknál a ministerium ré-

szeről Szabó Károly osztálytanácsos, a kormányzóságtól Manasteriotti Heliodor dr. pénzügyi előadó, a pénzügyigazgatóság nevében pedig Weinhardt Gusztáv királyi tanácsos, pénzügyigazgató vesz részt. Szabó Károly pénzügyminiszteriumi osztálytanácsos Weinhardt Gusztáv pénzügyigazgató kíséretében látogatást tett Vio Ferenc dr. polgármesternél is. Az adótárgyalás hosszabb időt vesz igénybe.

— **Értekezlet a szabósztrájk ügyében.** Tegnap délelőtt az ipartestület helyiségében Loibelsberger rendőrtiszt, a rendőrség iparügyi előadója előklésével értekezlet volt, amelyen a szabómesterek és a sztrájkoló szabómunkások kiküldöttjei vettek részt. Az értekezlet, amely délelőtt tíz órától kevés megszakítással délután fél négy óráig tartott, eredményteljesen végződött. Megállapodás létesült ugyanis az árszabályzatra vonatkozólag, minthogy mindkét fél Loibelsberger rendőrtiszt közbenjárására jóakarattal igyekezett megegyezni. Teljes megállapodás azonban még sem történt, minthogy mindkét részről olyan általános irányu kívánalmakat hangoztattak, amelynek tárgyalásába a munkások nem bocsátkozhattak bele, mert erre vonatkozólag meghatalmazásuk nem volt. Ma este azonban a tegnap megszakított tárgyalásokat újból folytatják s minden jel arra mutat, hogy a szabósztrájk talán holnap már megszűnik.

— **Kivándorlásra csábítás.** Az alkalom csábító. Nem mindig az életkörülmények készítik véreinket, hogy a vándortarisznyát a nyakuk köré akasztva kivándoroljanak az újvilágba. Sok kivándorlót az alkalomnyújtással fokozott kíváncsiság visz a tengerentúlra. Nehéz helyzete van a hatóságoknak e téren, mert a csábítás sokféle módszere ellen kell megküzdeniök s minduntalan a csábítás különböző újabb módjaival találkoznak. A hajózási társulatok ügynökségei egyideig cégjelzéses borítékokban küldötték csábító ajánlataikat. Ujabban a „Norddeutscher Lloyd Bremen“ cég bécsi képviselője más trükköt eszelt ki. Cégjelzés nélküli zárt borítékban küldi — választ, levelet meneszt címjegyzékből kiszedett címekre, melyek így kezdődnek: „Soraira választolva értesitem...“ s értesíti a címet a hajójegyek áráiról, a különböző kedvezményekről, melyeket a cég nyújt.

— **Kegyetlen anya.** Tegnapelőtt egy fiatal asszony jelent meg Manzoni Dora Via Arco Romano egy szám alatti lakásán, akit arra kért, hogy vigyázzon tíz hónapos gyermekére addig, amíg dolgát elvégezve vissza nem tér. Az ismeretlen asszony azonban többé nem kereste fel Manzoni Dórát, aki még a nap folyamán átadta a gyermeket a mentőknek. A mentőorvos, miután a kis leánygyermeket betegnek találta, a kórházba szállította, ahol ápolás alá helyezték, egyúttal jelentést tett a rendőrségnek is. A rendőrség megindította a nyomozást a kegyetlen anya után. A nyomozás során az a gyanu merült fel, hogy a kisleánya anyja Randich Lucia lenne. A vizsgálat folyik.

— **Nagy ékszerlopás.** Schmidt bárónő, a voloscai kerületi kapitány nővére néhány napig egyik abbaziai szállóban tartózkodott, a honnan pénteken Bécsbe utazott. Kevéssel elutazása után észrevette, hogy drágaköves aranyóráját s brillánsokkal diszített aranyláncát a szállóban felejtette. A legközelebbi állomásról táviratilag kérte meg Schmidt bárónő az abbaziai rendőrséget, hogy a szállóban keresse meg a közel százezer korona értékű ékszert. A nyomozás azonban mindezekig eredménytelen maradt.

— **Olasz verseny az Ungaro-Croatanak.** Az olasz államvasutak, mint jelentették, az utóbbi időben több hajózási vonalat létesítettek, amelyeket saját kezelésben tartanak. Mint híre jár, a közel jövőben a fiume—veneciei és a fiume—anconi járatokra is be fognak rendezkedni és ezáltal az Ungaro-Croatanak nagy versenyt támasztanak a személy- és áruforgalom terén. Az új vonalra beállítandó két gőzöst már meg is rendelték egy olasz hajógyárban s valószínű, hogy az új járatokat ősz-

szel megindítják. Az Ungaro-Croata az olasz verseny súlyos csapást mérne s ezért tárgyalásokba bocsátkoztak az olasz államvasutak igazgatóságával, hogy álljon el a tervezett járatok életbeléptetésétől, hogy az Ungaro-Croata a jövőben is egyedül lássa el a magyar—olasz hajózási forgalomnak ezt a részét.

— **Nincs veszedelem.** Az osztrák kormány két évvel ezelőtt egyesítette a kisebb dalmát hajózási társaságokat és 4 millió korona alaptőkével megalapította a Dalmatia tengerhajózási társaságot. Ennek az új társaságnak az volt a célja, hogy erősítse az osztrák parti hajózást és veszedelmes versenyt támaszson a magyar kereskedelmi tengerészetnek. Első pillanatra félt volt, hogy a Dalmatia céltudatos politikával el fogja terelni a Fiumén át irányuló dalmát hajózási forgalmat Triesztbe de ez a törekvés nem sikerült. Két év alatt a társaság alig bírt némi eredményt elérni s a helyzete ma oly kedvezőtlen, hogy legközelebbi közgyűlésén már a reorganizálás kérdésével kell foglalkoznia.

— **Az abbaziai Szegő szanatoriumba** az elmúlt napokban a következők érkeztek: Deutsch Jakab kereskedő neje cselédjével Gyuláról, Glasner Flórián igazgató Budapestről, Ginberg Sándor dr. ügyvéd Lembergől. Kanitz József kereskedő nejjével Budapestről, Ledner Margit magánzónő Budapestről, Murari Zenő gróf Veronából, Pelcz Etel magánzónő Budapestről, Hermann Irén építészeti tanácsos neje gyermekével Bécsből, Borg Cecilia magánzónő Bécsből, Kántor Edith magánzónő Budapestről, Lengyel Gizella magánzónő, Modern Friderika magánzónő gyermekével és szolgáldónójával Bécsből, Berger Moritzné földbirtonokné Debrecenből, Engländer József dr. orvos Mezőtúrról, Fenyvesi Adolf dr. ügyvéd Szentestől, Klinger Zsigmond dr. neje két gyermekével és szolgáldónójával, Láng Gizella magánzónő Budapestről.

— **Elopott bicikli.** Navicella Feruccio padovai illetőségű fiemei kereskedő szombaton este feljelentést tett a rendőrségen, hogy üzletének ajtajából ismeretlen tettesek ellopják hetvenöt korona értékű kerékpárját. A rendőrség keresi a tolvajokat.

— **Színházi hírek.** A színházi iroda közli: Ma, hétfőn Fall világhírű operettjét „Az elvált asszony“-t adják ez idényben először, amely bizonyára tett házat vonz a Fenice-színház körbe. Holnap, kedden az utóbbi évek legnagyobb vigjátéksikerét, „A testőr“ című mulatságos francia vigjátékot mutatják be. A szemérmes pikantiával fűszerezett ujdonság élvezetes estér fog szerezni a közönségnek. A darabot, mely tárgyánál és feldolgozásánál fogva fiatal leányoknak a legkevésbé sem való, dr. Patek Béla scenirozta és rendezte, a főszerepeket pedig Takács Mariska, Tóth Ilona, Marthon Erzs, Havassy Szió, Pogány Béla, Klenovits György, Szécsy Ferenc, Cseh Iván, Bérczy Gyula, Farkas Béla, Rogoz Imre stb. játsszák. Az ujdonságban szinte kergetődznek a bonyodalmas, kacagató helyzetek, melyek során a néző egyik nevetésből a másikba esik. Szerdán az idei évadnak legnagyobb tetszéssel fogadott operettelőadását, „Az erdőszőlő“-t ismétlik meg a címszerepben Haller Irma fellépésével.

— **Kéménytűz.** Tegnap délután öt óra felé Begna, a kereskedelmi tengerészeti akadémia tanárának a Via del Duomo három szám alatti lakásán kéménytűz keletkezett. A könnyen veszedelmessé válható tüzet a tűzoltók csakhamar eloltották. Kár nem történt.

— **Kigyulladt erdő.** A rendőrséghez tegnap délután kevéssel egy óra után jelentés érkezett, hogy a Jugó Antal tulajdonát képező krassai erdőben tűz keletkezett. Mire azonban a tűzoltók a veszedelem színhelyére értek, már mintegy ezer négyzetméternyi terület esett a tűz martalékává. Az erdőtüz okát nem lehetett megállapítani. Valószínű, hogy a száraz avar egy eldobott cigarettától vetett lángot. A kár jelentékeny.

— **A kikötőből.** A kikötőbe legújabbban a következő hajók érkeztek: „Sofia Hohenberg“ osztrák gőzös Buenos-Ayresből 6904 zsák guebrachoval és 4734 zsák lenmaggal, „Deák“ magyar gőzös Cardiffból üresen.

— **Horvát színészet.** Az eszéki horvát színtársulat tudvalevőleg e hó 15-ike óta vendégszerepel az itteni Susak szálló nagytermében.

Tegnap alkalmunk volt „Trenk báró.“ Albini horvát komponista szépenéjű operettjét végignézni. Különösen a társulatnál vendégszereplő Jastrzbsky István, a zágrábi nemzeti színház tenoristájának nyújtott meglepő alakítást a darab címszerepében. Gyönyörű bariton-tenorjával kifogástalan tisztasággal és szépséggel énekelte el szerepét. Játéka és alakja is a megtestesült „Trenk báró“ volt. Grosz Frida a társulat primadonnája elsőrendű énekesnő. Hangja nem oly erős mint Haller Irmáé, de játékaival felülmúlja Haller Schwalbenau Lidia grófnőjét. Látsszik, hogy sokszor játszotta el e szerepét s így volt alkalma belemélyedni. A többi szereplők mind mögötte maradnak a mi színtársulatunk tagjainak. Marica és Nikola személyesítői Hrvojic Mária és Letica Sándor nem közelítik meg Déry Rózsit és Cseh Ivánt és Havassy Szió Cornéliája is sokkal jobb a horvát Martinek Lujza játékánál. Az összájáték a horvátoknál kifogástalan és az is meglepő, hogy egy hihetetlenül kicsi színpadon, mely a Fenice színházéénál alig fele, képesek ily nagy személyzetű darabot zavar és zökkenés nélkül lejátszani. A színház terem zsufolva volt és természetesen vége-hossza nem volt a tapsnak, a mely főleg a zágrábi vendégművészek szót.

— **Az Adria mérlege.** Az Adria Tengerhajózási Társaság most teszi közzé 1909. évi zárószámadásának részletes adatait. Mérlegszámla. Vagyon: A társaság hajói 28,696.176, társasági palota Fiumében 1,820.810, társasági palota Budapesten 1,851.617, anyagraktár-épület 16.020, pénztárszámla 11.581, bankoknál elhelyezett összeg 4,710.643, adóssok 1,415.904, tengeri és vasuti szállítási díjak 163.519, nyugdíjalap értékpapirjai 1,362.700, Adria jubileumi alap értékpapirjai 95.000, értékpapírok 203.310. 1910-ben elszámolandó utakra adott készpénzelőlegek és anyagkészletek 776.821, összesen 41,124.104 korona. Teher: Részvénytőke 10,000.000, rendes tartalékalap 3,862.500, biztosítási tartalékalap 3,462.287, értéksökkenési tartalékalap 17,222.243, nyugdíjalap 1,452.177. Szerényi-alap 2206, Adria jubileumi alap 105.345, elsőbbségi kötvények forgalomban 1,257.400, jelzálogkölcson 618.591, fiemei telek vetélárhátaléka 40.000, hitelezők 330.518, elfogadványok és utalványok 40.279, átmeneti tételek 2,035.350, folyó évi nyereség 640.477, nyereségáthozat 1908-ról 54.731, összesen 41,124.104 korona. — **Nyereség- és veszteségszámla.** Kiadás: Hajóbiztosítási díjak 786.254, hajók elhasználása folytán keletkezett értékcsökkenés 1,256.184, leírások 92.670, általános költségek 868.772, tisztviselői nyugdíjalapnak 61,213, megtérített károk és hiányok 22.659, kamatok 216.924, egyenleg mint nyereség 695.207, összesen 3,999.885 korona. Bevétel: Nyereségáthozatal 1908-ról 54.731, magyar királyi állami szubvenció 1,140.000, hajók jövedelme 2,180.344, házbérek jövedelme 123.486, kamatjövedelem 193.287, különféle jövedelmek 308.037, összesen 3,999.885 korona.

— **Az amerikai népszámlálás.** Newkorkból jelentik: Az Amerikában nemrég megvezetett nagy népszámlálás adatgyűjtő munkálatai rendkívül sok munkaerőt foglalkoztatnak; 330 felügyelő ellenőrzése alatt 65 ezer népszámláló működik; a költségek mintegy 60 millió koronát irányoztak elő. Az összeállítandó statisztikának minden részletre ki kell terjedni: így nemcsak a népességi adatokat, hanem az Egyesült-Államok, Alaska, Portorico és Havaii kereskedelmére, földmívelésére és bányászatára vonatkozó adatokat is tartalmazni fogja. Az adatgyűjtést harminc nap alatt be kell fejezni, míg az adatok feldolgozására és végleges összeállítására végső határnapu 1912. július elsejét tűzték ki. Amerikában úgy vélekednek, hogy az Egyesült Államok jelenlegi lakossága, szemben az 1909-iki népszámlálás alkalmával kimutatott 76 millióval, meg fogja haladni a 90 milliót. A mostani népszámlálásnál, mint újítást, bevezették azt a kérdést is, hogy a házasságban élők hányszor kötöttek már életükben házasságot, hányszor jutottak özvegyesre és hányszor váltak el házastársuktól? A 65 ezer népszámláló közül 55 ezer kizárólag a földmívelésre vonatkozó adatok gyűjtésével foglalkozik. Ez az adatgyűjtés kiterjeszkedik annak megállapítására is, vajjon az Amerikában született farmer mily mértékben őrzi meg tulajdonát a bevándorlókkal szemben hány földtulajdonos kezeli maga a birtokot és hány adja azt bérbe és hány birtokot terhel

jelzőlogos adósság? Ugyancsak meg kell állapítani azt is, mily értéket képviselnek az épületek s ezek berendezése, mily kiterjedésű a kiépített országút hálózat, mily értéket képvisel és milyen minőségű a termés, mit ér az élő felszerelés, mily célokra használják ezt kor, nem és faj szerint?

— **Elgázolta a kocsi.** Matkovich Márk révkaiauzt tegnap délelőtt a tengerészeti hatóság épülete előtt egy kocsi elütötte. A kocsi kereke Matkovics kézcuklóján ment keresztül s azt összezsuzta. A szerencsétlen pilótát a mentők résztesítették segélyben.

Távirat ◀▶ Telefon

Meglesz a választói reform?

BUDAPEST, ápr. 25. Székely igazságügy-miniszter tegnap résztvett a főváros kilencedik kerületi munkapártjának alakuló gyűlésén. A miniszter beszédében kijelentette, hogy a kormány a választói jog reformjára vonatkozó javaslatát azonnal, amint lehet, előterjeszti a képviselőháznak. A javaslat meg fog felelni az általános választói jog minden követelményének.

Tisza szatmári kortesutja.

SZATMÁR, ápr. 25. Tisza István grófot tegnap itt nagy lelkesedéssel és óvációkkal fogadták. A rendet és a nyugalmat nem zavarták meg. Tisza délután a nemzeti munkapárt alakuló gyűlésén beszédet mondott, amelyben hevesen támadta Justhékát. Elmondotta, hogyan kooperált Justh Gyula Lukács Lászlóval, aki a közös bank híve s miként érte kudarc Justhot a királynál. Tisza végül azt állította, hogy Justh és pártjának törekvése a parlament sárbatiprásához vezet s merénylet a parlamentarizmus ellen. A parlamentarizmus védelmére valamennyi pártnak össze kellene fogni Justhékát lefőztetésére.

A kultuszminiszter Egerben.

EGER, ápr. 25. Zichy János gróf kultuszminiszter tegnap mondotta el itt programmbeszédét. A miniszter fájdalommal emlékezett meg Justh Gyula legutóbbi beszédéről, melyet kiméletlenül igazságtalannak tart s melyet ezért visszautasít. Híve a vallásgyenyűségnek, a felekezeti iskoláknak, a középiskolai tanítás reformjának s az általános választói jognak.

Berzeviczy és Rohonyi programmbeszédei.

BUDAPEST, ápr. 25. Berzeviczy Albert a főváros második kerületében, Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár nagybecskereki képviselőjelölt pedig Nagybecskereken mondotta el programmbeszédét. Beszédükben mindketten az általános választói jog hívének vallották magukat a nemzeti érdekek sérelme nélkül.

Szociálisták Návay és Apponyi ellen.

TEMESVÁR, ápr. 25. Návay Lajos a képviselőház volt alelnöke tegnap mondotta el itt programmbeszédét. Návay beszédében Justhékát vádolta, hogy a koalíciós kormányt lehetlenné tették. Az önálló bank ügyét az országra kell bízni, hogy a nemzet akarja e a bankot megvalósítani vagy sem. Návay nem beszélhetett nyugodtan mert a szociálisták folytonos közbekiáltásokkal zavarták. Majd nagy botránytört ki. A szociálisták sipoltak, fűtyöltek s olyan zajongást csináltak, hogy az elnöklő polgármester alig tudta kihirdetni, hogy a gyűlés Návay Lajost képviselőjelöltnek kiáltotta ki. Több szónok nem is beszélhetett. Időközben Apponyi aki Zsombolyán tartózkodott, több volt képviselő társaságában a városba hajtatott. A százakra menő szociálisták

azonban éles fűtyökkel és abcug kiáltásokkal fogadták Apponyit, majd kövekkel és záptojásokkal kezdtek dobálózni. Apponyit arcán és karján érte ködörös, Steiner Ferenc volt képviselőt pedig fején és hátán dobták meg.

A rendőrség ekkor attakot intézett a tüntetők ellen. Végre sikerült Apponyiéknek a püspöki palotához hajtatni, ahol a tüntetések megisméltődtek. A püspöki rezidencia összes ablakait bezúrták, mire a rendőrség újabb rohant vezetett a tömeg ellen. A tüntetők közül sokan megsebesültek, hatot pedig a rendőrség letartóztatott. Csak este tíz óra felé állt helyre a nyugalom.

Volt államtitkár pisztolypárbaja.

MAROSVÁSÁRHELY, ápr. 25. Déry Zoltán volt államtitkár ma reggel pisztolypárbajt vívott Szász Ödönnel, a „Napló” szerkesztőjével. A párbajban sebesülés nem történt. Az párbaj oka az volt, hogy Déry a lapszerkesztő tudósítását magára nézve sérelmesnek tartotta.

Egy földbirtokos halálos balesete.

SZATMÁR, ápr. 25. Szerdahelyi Ágost földbirtokos, aki tegnapelőtt négyesfogatával szerencsétlenül járt, ma sérüléseibe belehalt.

Tengerbe zuhant aviatikus.

NIZZA, ápr. 25. A nizzai léghajósverseny-nél tegnap szerencsétlenség történt. Latham aviatikus ugyanis motorromlás következtében repülőgéppel a tengerbe zuhant. Lathamot azonban sikerült a vízből kimenteni.

Agyonlőtt polgármester.

PÁRIS, ápr. 25. Cognac város polgármesterét egy választó ma revolverrel agyonlőtte.

Kőbányai Polgári serfőző gyártmánya.

Szt. István védjegyű

Dupla Malátasör

tavaszi csapolása!

Fiumében!

Grand Hotel Europe
Hotel de la Ville
Bonavia szálloda

étterem-
ben

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM Deák-korzó FIUME

3 perc. a pályaudvartól

Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. :-: Olcsó árak.

40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére

100 korona fizetéssel óvadékképes felügyelőt keresek illemhelyeimhez. Szerelőt vagy más iparost; nyugdíjasok előnyben. Ajánlatok május 10-ig László Ferenc nyilv. illemhelyek vállalatához Budapest Rakóczy út 3.

Nagy pénzszekrény

kézipénztárak és íróasztalok kerestetnek megvételre, Bövzbbet 484 telefon szám alatt.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett. **Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.** Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitünő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Tulajdonos:

LIBERMANN IZSÓ

Telef. 11-49

A kezdődő tavaszi időnyre nagy mennyiségű különböző

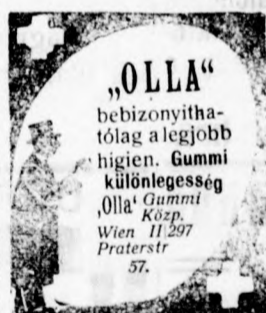
cipő érkezett

minden árban. Ajánlom a n. é. közönségnek raktáram megtekintését.

Tisztelettel

Waldmann N.

Corso Marac-ház.

„OLLA” kapható minden gyógyszerárban és jobb drogériában. 2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENY TUCATJA K. 5.—

„Olla”-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja. Mindenütt kapható. Erd. árjegyzék ingyen.

„DE LA VILLE” SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként **KOVÁCS JÓZSEF** jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazené.

TULAJDONOS:

ifju **BUDAI KÁROLY**

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási jutalékkal felvételnek

„A TENGERPART” kiadóhivatalában Vicolo delli Ospedale, Wurzer-ház.

16--18 éves fiu,
ki olaszul és magyarul tud, mint hivatal-
szolga állást nyer elsőrendű helybeli
bankintézetnél. Ajánlatok „Uniformis 18“
jelige alatt e lap kiadóhivatalába kül-
dendők.

SCHÖN I.

Szépség és hajápolási terme

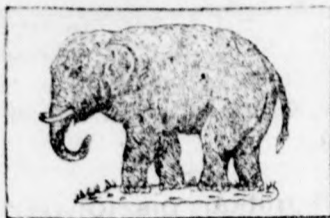
Fiume. Via del Governo 2 II. emelet. Telef. II-89.

A legújabb módszer szerinti arc-
kéz- láb-ápolás (manicur pedicur) vil-
lanyos arcmasszás (vibrations massage)
szemölcslevétel és arcban levő szőr
eltávolítása, tyukszemvágás stb. Disz-
fésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások a rendelő
lakásában is elvégeztetnek.

**Fiumei első magyar rizshántoló- és
rizskeményítőgyár részv.-társaság.**

FIUME.
Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Kisasszony jó fizetéssel
irodába a-
zonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban,

**VARIETÉ
ORIENTALE**

Fiume, Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)

Tíz kiváló művészi erőből
összeállított műsor.

Elsőrendű magyar énekesnők.
Kezdés 9 órakor. Belépti díj 1 korona.

Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

Gilliam G. - Fiume

Via Alessandrina 4.

Raktár az Adria palotában. Interurb telefon 990.

Akar Ön kitűnő zamatu kávét?

Kérjen mintát a Gilliam-féle Melange-keverékből.

Naponta friss pörkölés. : Kivánatra mindenkinek
egy csésze erős zamatu fekete kávé díjtalanul
áll rendelkezésére. : Naponta frissen érkezett
styriai Poulard, vad, Bialuga-, Orsovai- és Elbe-
caviár, valamint esténként meleg prágai sódar.
:: :: Füstölt Rajnai Lazac. :: ::

Teljesen ingyen

„MERCUR“ könyvnyomdai-intézet

Fiume, Via degli Operai 14. sz.
Uj magyar nyomda Fiumében.

☞ Telefon sz. 9-32. ☜

Tulajdonos: CHILKO JÓZSEF

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-
!! szálló mellett. !!

Kitűnő bécsi konyha, különösen
magyarok és osztrákok által láto-
gatva, egy pernyi távolság a
a Márkus-tértől.

Napi penzió ára 7 lira.

Hotel penzió JOLANDA VELENCE

Legolcsóbb, legszebb fekvésű szálló RIVA degli
: SCHIAVONI, 200 lépésnyire a MÁRK-tértől. :

Modern kényelem. - - - Villanyvilágítás.

Kitűnő konyha. - - Szobák 3 lírától feljebb.

:: :: Penzió 8 lírától feljebb. :: ::

Tisztelettel ér esitem a n. é. közönséget, hogy a Via
Fosso 8 sz. alatt levő Cussar-házban

**kész férfi és gyermekruha üzletet
nyitottam**

Nagy raktár felöltőkben, fiu- és gyermeköltönyökben. Mér-
ték utáni ruhák jutányos áron. Számos megbízást kér

Rados Rudolf.

UJDONSAG!

!! ☞ I. fiumei fényképészeti műintézet ☜
Via del Pino 8. (a Giardino pubblico közelében).
Naponta este 8 óráig (előzetes értesítés esetén később
is) felvételek villanyvilágítással.

Csakis művészi kivitelű fényképek szállítatnak.

JUNG FARKAS

férfi szabó terme

FIUME, Corso 24. sz. III. em.

Ajánlja magát mindenféle
szabó munka szállítására.
Kifogástalan munka. - Modern
szabás. - Jutányos árak.

Modern

☞ hálószobák és ☜
☞ ebédlő divánok ☜
eladók

Garami József

kárpitos mesternél Corsia Deák 26

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart,, január 1-én hetedik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a
milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

☞ „A TENGERPART“ minden hirdetése eredménynyel jár. ☜

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

☞ Telefon 229. sz. ☜

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

☜ Telefon 229. sz. ☞

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.